

Løpsreglement rapport til DNT Banedrift

- **Effektivisering /modernisering av løpsreglement**
- **Løpsdagsbemanning/løpsdagskostnader**
- **Habilitet i norsk hestesport knyttet til løpsavvikling og totalisatorspill**

Atle Lundgren Hansen

Arnlioth Heltberg

Øystein Dale

Sammendrag

Løpsdagskostnadene utgjør en betydelig del av driftskostnadene for banene (ca. 47 mill. kr i 2013). Løpsdagsreglement og spillreglementet regulerer både bemanningen og kravene til personale og er dette er bestemmelser som banene må følge. Prosjektgruppen har analysert de mest sentrale funksjonene som er nødvendige for å gjennomføre travløp med totalisator og har i dette arbeidet konkludert med at det er et betydelig innsparingspotensial ved å gjøre endringer i bestemmelser og andre driftstilpasninger på løpsdagene. Samlet sett for norsk travsport er innsparingene kalkulert til ca. 5 millioner kroner og da er ikke alle de ulike endringene en omtaler tatt med i kalkylen. Travet har strenge krav til habilitet for å sikre riktige og uavhengige avgjørelser for å gi en god spill sikkerhet. Habilitets kravene er imidlertid svært kostnadsdrivende, og en har gjort en ny vurdering av kravene til løpsfunksjonærer og kommet til at disse bør revideres, dette er spesielt viktig for travet ute i distriktene. Samtidig har en gjennomgått habilitets kravene til sentrale personer i ledelsen sentralt og lokalt og kommet med forslag om skjerping av habilitetskravene for å sikre at driften er robust i forhold til å opprettholde og forbedre spill sikkerheten og totalisatorspillet troverdighet. Disse kravene vil ikke være kostnadsdrivende. Det er også tatt hensyn til at selve driften av totalisatorspillet og avgjørelser knyttet til dette nå er overført til Norsk Rikstoto sentralt.

Bakgrunn

Prosjektet inngår i som en del av prosjekt banedrift i regi av Det Norske Travselsskap. Løpsdagskostnader er en betydelig kostnadspost for den enkelte bane og er kalkulert til å samlet utgjøre ca. 47 mill. kroner (prosjektrapport banedrift 2013). Innsparings potensiale ble vurdert til 2 % (ca. 1 mill kr.) I forbindelse med gjennomgang av løpsdags kostnaden og driften generelt ved banene i regi av BTV (Buskerud, Telemark, Vestfold) prosjektet ble det også påpekt at løpsreglementet burde revideres for å redusere banenes driftskostnader. Løpsreglement revideres kontinuerlig, men i de årlige revideringene har en så langt ikke hatt som formål å tilpasse reglementet i forhold til arrangement kostnader. Reglementet er utformet for å sikre best mulig kvalitet for travsporten og for å sikre at travsporten utøves i henhold til de krav som stilles i totalisatorloven og konsesjonen for totalisatorveddemål. Reglement har også i mindre grad blitt endret etter hvert som de tekniske hjelpemidlene for arrangør og de enkelte funksjonærene har utviklet seg.

Formål

Prosjektet har i utgangspunktet som formål å vurdere om dagens løpsreglement kan endres for å oppnå kostnadsreduksjoner for totalisatorkjøringer, uten at dette kommer i konflikt med de kravene som stilles i offentlige bestemmelser og lover for totalisatorløp. Prosjektet har med utgangspunktet i dette konsentrert seg om følgende punkter.

- Differensiering av reglement og bemanning i forhold til stevnetype skal vurderes
- Prosjektet vil spesielt vurdere om enkelte funksjonær kan slås sammen eller om den tekniske utviklingen gjør det mulig å effektivisere arbeidet og redusere antall personer.
- Prosjektet vil ikke behandle de delene av reglementet som ikke direkte påvirker selve løps arrangementene og kostnadene knyttet til løpsdagene.
- Prosjektet vil vurdere bemanning av andre løpsdagsfunksjoner som ikke er regulert i løpsreglement og også omtale bruken av banens faste personale på løpsdager.
- Krav til utdanning/kompetanse
- Endring i avviklingsplan for stevnene (eks.lunsj uten defilering)

Habilitet i forhold til løpsreglementet er en betydelig utfordring ved bemanning av travstevner, prosjektet vil derfor gjøre en særskilt vurdering av dette.

Arrangementstyper

I travsporten har en i dag 3 hovedtyper av arrangementer.

- Lunsjtrav

- Kveldstrav
- V75 stevner

Reglementet skiller ikke mellom stevnetyper med totalisator når det gjelder krav til bemanning og kompetanse.

Lunsjtrav

Disse arrangementene gjennomføres etter en relativ skjematisk mal og med svært få lokale tilpasninger. I utgangspunktet er disse arrangementene begrenset til 5 løp med hurtigavvikling.

Kveldstrav (inkludert søndagskjøringer)

Disse arrangementene gjennomføres også etter en relativ fast norm, med unntak av «Bjerke kjøringene» på onsdager som er noe mer påkostet av arrangøren/Norsk Rikstoto. Omfanget og spillformer kan variere noe men de arrangements tekniske kravene er stort sett like.

V75 stevner (inkludert storløpsdager)

Dette er nasjonale stevner der sporten selv sammen med Norsk Rikstoto har besluttet å holde en noe høyere kvalitet og gjennomføre blant annet mer omfattende testing (alkohol, doping) av både aktive kusker /ryttere og hester.

Prosjektet har ikke vurdert de stevnene som gjennomføres uten for de faste totalisatorbanene, og heller ikke vurdert løpsdags bemanning knyttet direkte til Rikstoto Direkte sendingene.

Arrangement bemanning (eksklusiv servering)

- Løpsfunksjonærer som inngår i løpsreglementet
- Andre løpsdagsfunksjonær
- Totalisator bemanning (terminaloperatører, ledelse oppgjør)
- Banemannskap

Løpsfunksjonærer

Startere

I utgangspunktet bemannes stevnene utenom lunsjtravene med 4 startere, 1 hovedstarter (hovedfunksjonær) og 3 hjelpestartere (øvrige løpsfunksjonærer). Reglementet gir anledning til å benytte 1 hovedstarter og en hjelpestarter som minimum. (Nødvendig antall hjelpestartere er formuleringen som er benyttet)

Autostart

Ved autostart er dagens standard bemanning en som kjører bilen og hovedstarter og en hjelpestarter som begge sitter vendt mot hestene. Til sammen 3 personer. Teknisk sett er det mulig å benytte 2 personer og flere baner benytter nå dette under lunsjtrav.

Voltestart

Dagens standard bemanning er hovedstarter som står foran de øvrige starterne og hjelpestartere som overvåker voltingen og streken på de enkelte distansene.

Anbefaling bemanning startere. (med begrunnelse)

- 2 startere alle løp som auto.
 - Dette er viktig på lunsjtrav da en sparer 1 starter. Noen baner praktiserer allerede dette.
- Hovedstarter tar streken.
 - Alle dager bemannes med en starter mindre en dagens praksis.
- Standard starterbemanning 2 startere, ved start på mer en 2 distanser kalles det inn ekstra personale. Det bør fortrinnsvis være personale som har andre funksjoner.
- Vurdere å overføre overvåkning av andre distanser til dommertårn ved installasjon video kamera.
- **Kostnadsreduksjon ved innføring av endringer kalkulert til ca. 1,5 mill. kr (terminliste 2015)**

Dommere. (banedommernemden)

Reglementet har følgende absolutte krav til bemanning i dommertårn. 3 banedommere (hovedfunksjonærer, 1 med A autorisasjon og 2 med B autorisasjon) og en dommersekretær.

Reglementet gir ikke rom for tilpasninger til ulike arrangements typer.

Anbefaling (med begrunnelse)

- Lunsjtrav 3 dommere en som fungerer som dommersekretær.

- Standard modellen for lunsjtrav er 5 løp med 12 hesters autostart. Feltene er relativt enkle å overvåke og det er også tatt hensyn til at løpspremiene er gjennomgående små. Spill sikkerheten vurderes også som ivaretatt med 3 dommere. Innføring/utvikling av ny arbeidsrutine for dommerne må gjennomføres før endringen gjøres.
-
- Etter søknad kan andre stevner kjøre med dommer komite som på lunsjtrav. Det åpnes for å be om dispensasjon for enkelt løp (habilitet). Habilitetsproblematikken kommenteres også under punktet habilitet.
 - Dette er viktig for å redusere kostnadene spesielt for baner som må hente inn erstattere over lange distanser og med store kostnader.
- Andre stevner 3 dommere og en som sekretær.
 - Reglementet endres fra skal til bør når det gjelder krav til funksjonærutdanning for dommersekretær.
- **Kostnadsreduksjon ved innføring av endringer kalkulert til ca. 0,4 mill. kr (terminliste 2015)**
 - Kostnadsreduksjonen størst for banene i distriktene da behovet for å hente inn dommere reduseres.

Måldommer (mål tårn)

Reglementet har følgende krav til bemanning av denne funksjonen. 1 måldommer (hovedfunksjonær med autorisasjon) og en godkjent måldommer assistent. For baner med moderne tid og dommerkamerasystem er det nå mulig å benytte minimumsbemanning i mål tårn. Dagens praksis er litt varierende fra bane til bane og flere steder er dagens bemanning 3 personer, årsaken er både knyttet til ulikt utstyr, ulik praksis og ulike funksjoner som styres herifra.

Anbefaling (med begrunnelse)

- 2 i mål tårn en med autorisasjon en assistent uten formelle krav, alle bør tilstrebe å få organisert/utstyrt seg slik teknisk at dette lar seg gjøre.
 - Ved å åpne for at assistenten kan være en person uten formelle krav til utdanning vil en redusere behovet for å ta inn erstattere til store kostnader. Assistenten bør imidlertid som hovedregel ha funksjonærutdanning.
 - Samlet innsparing er ikke beregnet da de fleste har anbefalt bemanning, men alle vil ha nytte av endring av kravene til formell kompetanse.

Plassjef/vakter

Plassjefen har ansvar for stallområdet og hestering. Plassjefen skal påse at deltakere, deres assistenter og andre som oppholder seg i området overholder gjeldende reglement og bestemmelser. Kravet til plassjef er at denne skal være autorisert. Plassjefen har i tillegg en eller flere portvakter (innkjøring hestering) og en assistent til å bistå seg i sin oppgave. Plassjefen har vanligvis ansvar for betjening av porten inn til banen.

Anbefaling (med begrunnelse)

Lunsjtrav

- Bare plassjef under lunsj trav (få hester i sum og pr løp) og bom vakt i kjøreport inn til stallområdet. Plassjef deltar som hjelpestarter ved behov og betjener bom inn til banen med fjernstyring..

Kveldstrav

- Plassjef og i tillegg til vakt i kjøreport inn til stallområdet. Plassjef/assistent deltar som hjelpestarter ved behov og betjener bom inn til banen med fjernstyring..
 - For de dager en gjennomfører utstyrskontroll kalles det inn assistent.

V75 dager/storløp

- Plassjef og assistent i tillegg til vakt i kjøreport inn til stallområdet. Plassjef/assistent deltar som hjelpestarter ved behov og betjener bom inn til banen med fjernstyring.
- Det bør vurderes å erstatte ansvaret for utstyr til egenkontroll av de aktive selv og innskjerpe kravet til at kusk skal sjekke påseling før han overtar hesten til varming/løp. Godkjenningsordning for utstyr (med emblem) bør utredes. Kontroll av utstyr so stikkprøvekontroll på enkelte kjøredager.
- **Kostnadsreduksjon ved innføring av endringer kalkulert til ca. 0,8 mill. kr (terminliste 2015)**

Innskrivningsansvarlig /vekta

Her har banene valgt ulike ordninger men de fleste baner har en egen deltidsansatt som betjener vekta og som håndterer inn og utlevering av nummerskilt og holder oversikt over hvem som er ankommet banen. I tillegg fungerer vekta om banens sentralbord enkelte steder og håndterer dette med for eksempel strykninger når sportssekretariatet på banen ikke er betjent.

Anbefaling (med begrunnelse)

- Banene bør vurdere om denne funksjonen kan bemannes med fast ansatte i heltidsstilling.
 - Dette vil være avhengig av hvordan fast ansatte for øvrig benyttes under stevnene, og/eller om fast ansatte allerede utfører andre funksjoner som normalt bemannes med løpsdagsfunksjonærer.
- For lunsj trav bør det vurderes på den enkelte bane om utlevering og innlevering av skilt kan gjøres i porten ved ankomst til banen. (betjenes av portvakt)
- Krav om egen innskrivningsansvarlig tas ut av reglementet og ansvaret for organisering av innskrivningen overføres til banene.
- **Det er ikke kalkulert noen samlet økonomisk effekt for dette punktet, men enkelte baner vil kunne få betydelige økonomiske innsparinger ved å vurdere denne funksjonen. Viktig at ansvaret for denne funksjonen overføres til banene slik at en kan få gode lokale løsninger.**

Løpsleder- Løpsreferent

Reglementet setter krav om autorisert løpsleder (hovedfunksjonær), det er ingen spesielle krav til løpsreferent. Løpsreglementet beskriver de 2 funksjonene som separate stillinger. Det har tidligere vært alminnelig praksis at disse funksjonene ble utført av samme person

Anbefaling (med begrunnelse)

- Referent oppgaven overføres til RD. (Lunsjtrav og kveldstrav)
 - Ikke behov for å være fysisk tilstede for å referere alminnelige stevner. RD bør bemannes med personer som også har nødvendige kvalifikasjoner til både forhåndsomtale og til å referere løp.
- Fjernes – løpsleder kan kun ha en oppgave.
 - Løpsleder må kunne utføre både referent oppgaven og løpsleder funksjonen ved behov.
- Kun krav om egen løpsleder på V75 stevner og andre storløp
- **Kostnadsreduksjon ved innføring av endringer kalkulert til ca. 1,0 mill. kr (terminliste 2015)**

Ponnilsynshavende

Oppfølging av deltageren på dager med ponniløp er organisert noe ulikt på de enkelte baner. Dette arbeidet vurderes som å kunne inngå i stillingsinstruksen for DNT's forbundssekretærer. Dette vil ikke alle steder være formålstjenlig.

Anbefaling (med begrunnelse)

- Inngå i forbundssekretærens oppgaver.
- **Kostnadsreduksjon ved innføring av endringer kalkulert til ca. 0,1 mill. kr (terminliste 2015)**

Toto bemanning

Fra og med 2014 er ansvaret for totoen sentralisert til NR i hestesportens hus. Det som gjenstår av toto oppgaver er organisering av salgs/oppgjørs arbeidet og bemanning av terminalene. Gjennomgående har ikke antall totaluker blitt redusert i takt med redusert baneomsetning. Utforming av anleggene legger noen begrensninger på effektivisering av toto salg dersom en har alle lokaler åpne.

Anbefaling (med begrunnelse)

- Banene bør gjennomgå sine rutiner med hensyn på organisering av arbeidet og ta i bruk tekniske hjelpemidler for å effektivisere arbeidet og oppgjørene i forbindelse med stevnene. (eks. cash gard eller lignende) Unødvige funksjoner ute på banene må eventuelt tas bort dersom dette ikke allerede er gjort. (totosjef og ET operatør)
- Lunsjtrav
 - Standard bemanning 1 terminal, eventuelt terminal nr 2 i kombinasjon med servering der dette er mulig.
- Kveldstrav
 - Bemanning i utgangspunktet etter en minimum bemanning på 30-50 000 kr pr terminal.
 - Dette vil være utfordrende å gjennomføre på grunn av at anleggene har mange oppholdssteder for publikum. Enkelte baner må vurdere å stenge av deler av anlegget for å konsentrere publikum i sine anlegg.
- V75/Storløpsdager
- Bemannes i forhold til forventet publikums oppslutning.
- **Kostnadsreduksjon ved innføring av endringer kalkulert til ca. 1,2 mill. kr (terminliste 2015)**

Banearbeidere

Vanlig bemanning på en løpsdag for preparering av banen er 2 personer. På storløpsdager er det ofte brukt å supplere med en 3 person for å kunne preparere banen med 2 traktorer samtidig som en kan kjøre vanning. For å kunne håndtere dette med arbeidstid er det

nødvendig med at banemannskapet i alle fall vinterstid eller på sommeren med stort vanningsbehov har en skift ordning.

- Lunsjtrav bør kunne gjennomføres med 1 traktor når det ikke er behov for vanning og 2 personer når det er behov for vanning.
- Kveldstrav, her bør det fortrinnsvis være 2 banearbeidere som standard bemanning og da bør begge 2 brukes aktivt i banen med hver sin traktor til vanning og preparering. Baneprepareringen mellom løpene bør gjennomgående kunne forbedres noe uten at dette medfører store ekstra kostnader (benytte tilgjengelige traktorer og mannskap).
 - Kvaliteten på løpsbanen ekstra viktig med hensyn på dyrevelferd og sportslig nivå og like forhold i alle spor.
- V75 og storløpsdager 2 banearbeidere som standard men 3 i de periodene av året der en må vanne mer eller mindre kontinuerlig, eller har ekstra arbeid med snø eller andre klimatiske forhold.
- Dette punktet er ikke vurdert i forhold til økonomiske innsparinger, men erfaringer over tid viser at en må ha fokus på kompetanse og planlegging i forhold til preparering på løpsdager.

Bruk av fast ansatte som løpsfunksjonærer

Banene er noe ulikt organisert og har også personale med ulike kvalifikasjoner. Det er derfor vanskelig å komme med noen spesifikke råd for bruk av fast personale istedenfor deltids løpsfunksjonærer.

Anbefaling (med begrunnelse)

- Banene oppfordres til å gjennomgå hvordan de er organisert og undersøke muligheten for å erstatte løpsfunksjonærer med fast ansatte i full stilling (alminnelig fast ansatte som allerede er ansatt)
 - For å få effekt av dette må da den enkelte ansatte få en arbeidsinstruks /avtale som gjør at dette arbeidet inngår i ordinær stillings andel. PS planlagt overtid utover full stilling er ikke lovlig i henhold til arbeidsmiljøloven.
 - Ved rekruttering av nye medarbeidere bør det vektlegges om de har kompetanse til å benyttes som løpsfunksjonærer.

Baneprogram - Sportssekretariat

Baneprogram er også en direkte løpsdagskostnad. I lang tid har banene hatt felles avtaler med produksjon av dette. Fra og med 2014 etablerte banene selv i fellesskap en ny avtale med Nettprint om trykking og distribusjon av program. Redusert omfang av utsendelse av

program ble samtidig innført på de enkelte banene. De aller fleste banene produserer nå også programunderlag selv. Dette har redusert innkjøpskostnadene men har samtidig medført en utvidelse av arbeidsoppgavene til sporten lokalt på banene. Samtidig har også flere baner etablert regionalt samarbeid innen sporten, innen områdene program, innmelding og starterklæring. I tillegg er det også etablert felles bruk av både fast ansatte og løpsfunksjonærer mellom en del baner.

Smed

Dette er en funksjon som relativt sjelden har aktive oppgaver under løpsavviklingen. Funksjonen bør fortrinnsvis forsøkes å dekkes av annen funksjonær/ansatte på banen/trener/stallpersonale som er tilstede på banen.

Ambulanse personell

Det benyttes i dag ulike løsninger. Alle banene oppfordres til å vurdere om de har en kostnadseffektiv løsning. Forutsetningene med hensyn på beliggenhet i forhold til sykehus/legevakt/offentlig ambulansetjeneste er ulike og dette må en benytte på best mulig måte.

Dommervideo

Denne funksjonen er ikke vurdert.

Habilitet

Habilitet er behandlet i §3-5 i løpsreglementet. De generelle kravene til habilitet er de samme for autoriserte og godkjente løpsfunksjonærer. Når det gjelder konsekvensene i forhold til oppgaven som funksjonær skiller det noe mellom autoriserte og godkjente løpsfunksjonærer.

Anbefaling (med begrunnelse)

- Det anbefales at samme regler for konsekvens av inhabilitet gjelder for begge typer løpsfunksjonærer og at begrensninger for å fungere kun gjelder i de løp en er inhabil og ikke for hele løpsdagen. Samtidig bør det åpnes for å søke om dispensasjon for å benytte redusert bemanning for enkelte funksjoner i enkelte løp. (dispensasjon kun i lunsjtrav og vanlige travdager ikke på V75 dager)
- Endring av reglementet med hensyn på habilitet og muligheter for å få dispensasjon er spesielt viktig for å holde kostnadene nede for distrikts banene.

Endring i bemanning

For å gjennomføre endring i bemanning stiller DNT med juridisk kompetanse og veiledning slik at en unngår konflikter og unødvendige arbeidsrettssaker når den enkelte bane skal gjennomføre personalmessige endringer.

Habilitet (tillegg til opprinnelig mandat)

Etter at arbeidsgruppen hadde lagt frem sine vurderinger overfor prosjekt banedrift, ble det fra lederen for banedrift prosjektet Terje Aspevik tatt initiativ til at arbeidsgruppen også gjorde en vurdering av habilitet utover dette med funksjonærhabilitet innen DNT, Norsk Rikstoto og driftsselskapene på banen. Med utgangspunkt i det arbeidet som ble gjort i 2011 i regi av Norsk Rikstoto, har arbeidsgruppen gjort følgende vurdering av habiliteten knyttet til totalisatorarrangementer på norske travbaner.

Grunnlaget for habilitetsvurderingene er gjort i henhold til gjeldende løpsreglement i DNT

§ 3-5 Habilitet

Det er forbudt for enhver person som har sitt arbeid i forbindelse med **løpsavviklingen eller i totalisatoren** å direkte eller indirekte inngå veddemål om løpsresultatene den dag vedkommende er i funksjon.

Habilitetsbestemmelser

Og Norsk Rikstotos spillreglement punkt ;

3.8 Det er forbudt for kjørere/ryttere å inngå/delta i noen form for veddemål der løpsresultatene i de løp vedkommende kjører/rir inngår. Det er forbudt for enhver person som har sitt arbeid i forbindelse med **løpsavviklingen eller i totalisatoren** og direkte eller indirekte inngå veddemål om løpsresultatene den dag vedkommende er i funksjon.

Det er i arbeidet også vektlagt å harmonisere reglene med svensk travsport (ATG-ST).

Etter forrige vurdering av habilitet er ansvaret for totalisatoren i sin helhet overført fra banene til Norsk Rikstoto, og ansvaret banene har nå er konsentrert rundt selve forberedelse til løpene og løpsavviklingen. Banene er nå kun ansvarlig for salg av spill og er da i realiteten å regne som kommisjonærer. Samtidig har nå Norsk Rikstoto overtatt hele totalisatordriften og alle avgjørelser knyttet til selve spillet som tidligere var lagt til ansvarlig for totalisatoren på banen(totalisatorsjef).

Habilitet knyttet til de ulike virksomhetene/aktiviteten i travsporten. (kun endringer omtales)

Det Norske Travselsskap (10.1.1 i rapport fra 2011)

Anbefalinger

Sportsjef

- Ikke anledning til å spille på norske arrangementer.
 - Begrunnelse: Ansvarlig for løpsutskrivningen og er også den som håndterer løpsreglement i forhold til arrangørene.
 - Ikke anledning til å eie aktive løpshester.

Generalsekretær

I stillingsinstruksen for generalsekretær bør det vurderes å ta inn begrensninger i forhold til eierskap i travhester og retningslinjer for spill.

Viser for øvrig til kommentarene i rapporten fra 2011.

Travbanene (driftsselskapene 10.1.3 i rapport fra 2011)

Anbefalinger

Sportssjef

- Ikke anledning til å spille på egen bane
 - Begrunnelse: Ansvarlig for løpsutskrivning og utvalg av løp til ulike spillformer. Ansvarlig for vurdering av strykninger før stevnestart. Er uten tvil å anse som en person som har en rolle i forhold til løpsavviklingen og omfattes derav både **DNT's løpsreglement og spillreglementet til NR.**

Daglig leder

- Ikke anledning til å spille på egen bane.
 - Begrunnelse: Ansvarlig for bemanning på banen og alle avgjørelser med hensyn på avvikling av stevnet og kan påvirke de som er ansatt som løpsfunksjonærer. (daglig leders ansvar er regulert i selskapslovgivningen) Er uten tvil å anse som en person som har en rolle i forhold til løpsavviklingen og omfattes derav **både DNT's løpsreglement og spillreglementet til NR.**

Løpsreferent/Stevneveterinær

- Ikke anledning til å spille etter at denne funksjonen nå er beskrevet som en løpsfunksjonærstilling. (DNT's reglement) Endringen er gjennomført.

Doping personale/veterinær assistenter

- Ikke anledning til å spille.
 - Begrunnelse: Deltar aktivt i avleggelse av dopingprøver og kontroll av løpshestene. Stillingen bør tas inn i DNT's løpsreglement.

Media og kommunikasjon, ekspert tippere (10.2 i rapport fra 2011)

Dette omfatter både personer lokalt på banene, tipseksperter (eksperten) og medieselskapet Equus og andre som jobber med tips i på oppdrag for travsporten.

Anbefalinger

- Ikke anledning til å delta eller levere annet spill en det som tipsene bygger på. Viser til punkt 12.3 i rapporten fra 2011. I stillingsinstruks/ansettelses avtale tas det med at NR har anledning til å overvåke spillekontoer i forhold til dette.

Spillselskapet (10.3 i rapport fra 2011)

Etter at rapporten i 2011 er alle totalisatorfunksjonene overtatt av Norsk Rikstoto.

Anbefalinger

- Totalisatorsjef
 - Ikke anledning til å spille på lik linje med bestemmelsene i ATG, viser til spillreglement punkt 3.8 (arbeid i totalisatoren)
- Vaktleder (når de er i tjeneste)
 - Ikke anledning til å spille, viser til spillreglement punkt 3.8 (arbeid i totalisatoren)
- Oppsett Lyntoto/valg av V75 løp (når de har deltatt i arbeidet)
 - Ikke anledning til å spille, valgene påvirker oddsene og dermed totalisator utbetalingen.

Spill fra hesting/habilitet for de aktive.

Det er i dag ikke anledning til å selge spill i hesteringen når det pågår løp. Dette er begrunnet med at flere av de som er tilstede i hesting ikke har anledning til å spille i forhold til løpsreglement og spillreglement. Med dagens teknologi er det mulig å spille fra hesting ved bruk av tlf. Ipad og PCer. Vi foreslår at dagen praksis med å ikke selge spill i hesting endres, og at det samtidig i regi av Norsk Rikstoto etableres en ordning med kontroll av spill kontoer til de aktive etter svensk modell. Det bør da presiseres i den enkeltes spill konto avtale at de tillater kontroll av sitt i forhold til de dagene de er inhabile (ikke lov til å spille).